

Ἀπὸ τὴν μίνησιν τῶν Ἰδεῶν

Ἡ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ DAVID DAVIDSON

Τοῦ κ. CARL UHR

Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Καλιφορνίας (Riverside), Η.Π.Α.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου τεύχους)

C. Κανόνες φορολογίας διὰ τὸν φόρον εἰσοδήματος. 1889.

Ἡ πραγματεία τοῦ Davidson, Κανόνες Φορολογίας διὰ τὸν Φόρον Εἰσοδήματος εἶναι ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων σημαντικὸν ἔργον. Δύναται τις ἀσφαλῶς νὰ ὑποθέσῃ ὅτι ἡ μελέτη αὐτὴ περισσότερον ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας, ἐξησφάλισε τὸν διορισμὸν του εἰς τὴν Τακτικὴν Ἔδραν τοῦ Δημοσιονομικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Οἰκονομικῆς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Uppsala. Ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ὀγκῶδεις τόμους, τοὺς ὁποίους ἐδημοσίευσαν ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος σύγχρονοὶ τοῦ Γερμανοὶ καὶ Αὐστριακοὶ συγγραφεῖς ὅπως ὁ Wagner, ὁ Schaffle, ὁ Neumann, ὁ Meier καὶ ὁ Stein ἦτο ἐξαιρετικὰ συνοπτικὴ (150 σελίδες), πλήρης βαθυτάτης ἀναλύσεως ἀλλὰ καὶ σαφῆς καὶ εὐκολοῦ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν. Ὁ σκοπὸς ὁ ὁποῖος τὸν ὤθησεν εἰς τὴν ἐργασίαν του αὐτὴν διατυπῶνται σαφῶς εἰς τὴν Ἱστορίαν του τῶν Θεωριῶν τῆς Ἑγγείου Προσόδου.

«Ἡ θεωρία τῆς διανομῆς ἔχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὸ φορολογικὸν σύστημα. Ἀπὸ τὴν θεωρίαν αὐτὴν ἐξαρτᾶται τὸ ζήτημα ὄχι μόνον ἐὰν ὁ φόρος εἶναι δίκαιος ἀλλὰ καὶ τὸ σπουδαιότερον ζήτημα ἐὰν ὁ φόρος ὁ ὁποῖος εἶναι κατ' ἀρχὴν δίκαιος δὲν ἐμφανίζεται εἰς τὴν πράξιν ὡς ἄνιστος». Πρὶν ὅμως προχωρήσωμεν θεωροῦμεν ἀναγκαῖον ἓν σχόλιον ὡς πρὸς τὴν ὀρολογίαν. Ὁ ὄρος κανὼν ὁ ὁποῖος ἐμφανίζεται εἰς τὸν τίτλον τοῦ ἔργου του καὶ χρησιμοποιεῖται συχνὰ εἰς αὐτό, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδοθῇ διὰ τῆς λέξεως «βάσις». Οὗτος ἐνδιεφέρετο διὰ τὰ σχετικὰ πλεονεκτήματα δύο ἐναλλακτικῶν βάσεων ἢ κανόνων τοῦ γενικοῦ φόρου εἰσοδήματος. Εἰς τὰ ἐπόμενα θὰ χρησιμοποιήσω τὸν ὄρον κανὼν καὶ ὄχι τὸν ὄρον «βάσις» ὅπως θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδοθῇ ὀρθότερον ὁ ὄρος κανὼν, ὅπως τὸν χρησιμοποιεῖ ὁ Davidson. Ὑπάρχουν καὶ ὀρισμέναι ἀκόμη ἐννοιολογικαὶ δυσκολίαι αἱ ὁποῖαι σχετίζονται μὲ μίαν ἐννοιαν τὴν ὁποίαν χρησιμοποιεῖ καὶ ἡ ὁποία πλησιάζει μὲν ἀλλὰ εἶναι εὐρύτερα τῆς συγχρόνου ἐννοίας «κέρδη κεφαλαίου». Κρίνομεν ὅμως σκόπιμον νὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ αὐτὴν ἀργότερον καὶ ἐντὸς τοῦ πλαισίου εἰς τὸ ὁποῖον αὐτὴ ἐμφανίζεται.

Εἰς τὰς τελευταίας σελίδας τῶν Φορολογικῶν του Κανόνων καθίσταται φανερόν ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶχε κατὰ νοῦν ἦτο εἰς ἐνιαῖος φόρος

ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος ὁ ὁποῖος θὰ ἀντικαθίστα τοὺς περισσοτέρους ἢ εἰς τὴν ἰδεώδη περίπτωσιν, ὅλους τοὺς ἄλλους φόρους. Ὅπως τὸ ἔθεσε τὸ ζήτημα (σελ. 150) τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τὸ ἔχουν ἐκεῖνοι οἱ συγγραφεῖς, εἰς τὸν τομέα τῆς δημοσίας οικονομικῆς, οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζονται ὅτι τὸ μικτὸν σύστημα φορολογίας, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ φόρους καταναλώσεως, φόρους ἐπὶ τῆς ἀκινήτου περιουσίας καὶ ἐπὶ ὀρισμένων ἄλλων μορφῶν πλοῦτου καὶ ἀπὸ περιορισμένης ἐκτάσεως φόρους ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος, εἶναι περισσότερο δίκαιον ἀπὸ ἓνα γενικὸν φόρον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ φύσις καὶ ἡ περιεκτικότης τῆς βάσεως ἢ ἐναλλακτικῶν βάσεων δι' ἓνα γενικὸν φόρον εἰσοδήματος ἦτο πρωταρχικῆς σημασίας διὰ τὸν Davidson.

Διὰ τὸ ἀρχίσωμεν οὗτος διέκρινε μεταξὺ φόρων καὶ τελῶν μὲ κριτήριον τὴν φύσιν τῶν κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἐκεῖναι αἱ κυβερνητικαὶ ὑπηρεσίαι αἱ ὁποῖαι παρήχοντο προηγουμένως ἀπὸ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων θὰ ἔπρεπε νὰ χρηματοδοτοῦνται ἀπὸ τέλη, τὰ ὁποῖα ἀντιστοιχοῦν εἰς τὸ κόστος κατὰ μονάδα τῆς παρεχόμενης ὑπηρεσίας (σελ. 9). Συνεπῶς οἱ φόροι δὲν εἶναι ἀναγκαῖον νὰ παρέχουν ὅλον τὸ εἰσόδημα τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν. Ὄρισε δὲ τοὺς φόρους ὡς ἑξῆς :

«Φόροι εἶναι αἱ γενικαὶ ἐπιβαρύνσεις δι' ἐπισήμους δαπάνας αἱ ὁποῖαι κατὰ κανόνα, ἀλλὰ καὶ διὰ τεχνικούς λόγους δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κλιμακοθῶν κατὰ τρόπον παρέχοντα πλεονεκτήματα εἰς τοὺς ἐπὶ μέρους πολίτας» (σελ. 11). Δεδομένης τῆς ἐκτάσεως τῶν κρατικῶν δραστηριοτήτων καὶ τῶν συνδεομένων μὲ αὐτὰς δαπανῶν, ὁ σκοπὸς τῆς φορολογίας εἶναι κυρίως ταμειυτικὸς (ἐκτὸς ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις ἀπὸ τέλη καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιχειρηματικὴν δραστηριότητα τῆς κυβερνήσεως) ἀποβλέπει δὲ εἰς τὴν χρηματοδότησιν τῶν δαπανῶν αὐτῶν. Παρεδέχθη ὅμως ὅτι ἡ φορολογία δύναται νὰ χρησιμοποιηθῆ καὶ δι' ἄλλους σκοποὺς ὄχι μόνον ταμειυτικούς. Ἀνέφερε τὸν Adolph Wagner εἰς τὴν Γερμανίαν, ὡς τὸν κυριώτερον ἀπὸ τοὺς ἐν Εὐρώπῃ ὑποστηρικτὰς τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ φόρου ὡς μέσου πρὸς ἐπίτευξιν κοινωνικῶν μεταρρυθμίσεων — ἐπὶ παραδείγματι τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος πρὸς ἐπίτευξιν τῆς δικαιότερας κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ἐν σχέσει πρὸς τὸ τελευταῖον ὁ Davidson ὑπεστήριξεν ὅτι ἐὰν τὸ φορολογικὸν σύστημα ἀποβλέπῃ καὶ εἰς ἄλλους σκοποὺς πλὴν τοῦ ταμειυτικοῦ, τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ δικαιολογηθῆ κεχωρισμένως. Ἡ τοιαύτη δικαιολόγησις θὰ ἔπρεπε νὰ συνίσταται εἰς τὴν ἀπόδειξιν ὅτι ὁ τοιοῦτος σκοπὸς δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ εἰ μὴ μόνον διὰ τῆς φορολογίας ἢ ὅτι δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ ἀποτελεσματικώτερον διὰ τῆς φορολογίας ἢ δι' ἄλλων μέσων (σελ. 17). Εἰς μίαν χώραν ὅπου σχεδιάζεται ἡ εἰσαγωγή ἐνὸς γενικοῦ φόρου εἰσοδήματος καὶ ἡ κατάργησις ἢ τροποποίησις ὀρισμένων παλαιότερων παραδοσιακῶν μορφῶν φορολογίας (καὶ αὐτὴ ἦτο ἡ περίπτωσις τῆς Σουηδίας ἐκείνην τὴν ἐποχὴν) ἐπέμενεν ὅτι διὰ λόγους τακτικῆς ἢ χρησιμοποίησις τοῦ φόρου τούτου θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναβληθῆ διὰ τὸ μέλλον. Ἠσθάνετο ὅτι ἐὰν ἡ χρησιμοποίησις αὐτοῦ τοῦ φόρου διὰ μὴ ταμειυτικούς σκοποὺς, ὠδήγει εἰς σημαντικὴν αὔξησιν

τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως, ἡ προοπτικὴ υἰοθετήσεως ἐνὸς γενικοῦ φόρου εἰσοδήματος θὰ ἦτο ἀμφίβολος (σελ. 148).

Ἐὰν ἐν δεδομένον ποσὸν πρόκειται νὰ συλλεγῆ διὰ τοῦ φόρου εἰσοδήματος, ὁ ὀρισμὸς τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος ἀναβάλλεται δι' ἀργότερον, γεννᾶται τὸ ζήτημα πῶς τὸ βᾶρος αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ κατανεμηθῆ μεταξύ τῶν πολιτῶν. Τοῦτο ἐξαρτᾶται ἐν πρώτοις ἀπὸ τὴν διάρθρωσιν τοῦ εἰσοδήματος τῆς κοινωνίας. Εἰς μίαν κοινωνίαν μὲ ἴσην διανομὴν τοῦ εἰσοδήματος, ὁ φόρος θὰ ἔπρεπε, *ceteris paribus*, νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ εἰσόδημα. Εἰς μίαν ὅμως κοινωνίαν μὲ ἄνισον κατανομὴν τοῦ εἰσοδήματος ὑπάρχουν πολλοὶ λόγοι συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῆς προοδευτικῆς φορολογίας. Τὰ εἰσοδήματα ἅτινα εἶναι ἴσα ἢ μικρότερα τοῦ ἐλαχίστου τῆς συντηρήσεως θὰ ἔπρεπε νὰ μὴ φορολογουῦνται διὰ δύο λόγους: Ἐὰν φορολογηθοῦν, τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖ τὸ κράτος ὑπὸ μορφήν φόρου, θὰ πρέπει νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν φορολογούμενον ὑπὸ τὴν μορφήν ἐπιδόματος ἀπορίας. Διὰ λόγους σκοπιμότητος θὰ ἔπρεπε νὰ παραμείνῃ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξαρτωμένων ἀπὸ τὸ ἐπίδομα ἀπορίας ὅσον τὸ δυνατὸν μικρότερος. Ἡ φορολόγησις ὅμως προσώπων ἐχόντων εἰσοδήματα ἐγγίζοντα τὸ ἐλάχιστον ὄριον τῆς συντηρήσεως θὰ αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐξαρτωμένων ἀπὸ τὰ ἐπιδόματα ἀπορίας (σελ. 112 - 114). Ἄδιευκρίνιστον, ἀλλὰ ὄχι καὶ ἄλυτον, παραμένει τὸ ζήτημα τοῦ ὀρισμοῦ τοῦ εἰσοδήματος τὸ ὁποῖον ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ ἐλάχιστον τῆς συντηρήσεως, εἰς δεδομένας συνθήκας, εἰς διαφόρους περιοχάς, καὶ εἰς οἰκογενεῖας διαφόρου μεγέθους.

Ἐν τούτοις, ὀρισμένος βαθμὸς τῆς προοδευτικότητος τοῦ φόρου εἰσοδήματος δικαιολογεῖται καὶ διὰ τὰ ἄτομα τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα ὑπερβαίνει τὸ ἐλάχιστον τῆς συντηρήσεως. Ἐν γένει δεδομένου τοῦ εἰσοδήματος τὸ ἄτομον ἱκανοποιεῖ πρῶτον τὰς κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ σπουδαιοτέρας ἀνάγκας. Ὅσον μεγαλύτερον εἶναι τὸ εἰσόδημά του τόσον περισσότερο εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἱκανοποιηθῇ τὰς ἀνάγκας αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται χαμηλότερον εἰς τὴν κλίμακα τῶν προτιμήσεών του. Ὅταν τὸ εἰσόδημά του μειοῦται συνέπειά τῆς φορολογίας, τὸ ἄτομον θὰ πρέπει νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ὀλιγώτερον ἐπιτακτικῶν ἀναγκῶν, τῶν ὀριακῶν ἀναγκῶν, τὰς ὁποίας ἱκανοποιεῖ πρὸ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ φόρου. Ἡ ἰδίᾳ λογικὴ ἰσχύει καὶ διὰ τὰς συλλογικὰς ἀνάγκας καὶ διὰ τὰς κρατικὰς δραστηριότητας. Τὰς δραστηριότητας τῶν συγχρόνων κυβερνήσεων, αἱ ὁποῖαι χρηματοδοτοῦνται διὰ τῆς φορολογίας (ὄχι διὰ τῶν τελῶν κ.λ.π.) δυνάμεθα νὰ τὰς κατατάξωμεν εἰς τέσσαρας κατηγορίας φθινούσης σπουδαιότητος.

Ἡ πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τὰς δραστηριότητας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναγκαῖαι διὰ τὴν διατήρησιν τῆς κοινότητος. Ὁ Davidson ἀναφέρει τρεῖς δραστηριότητας, εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν, τὴν ἐπιβολὴν τοῦ νόμου, τὴν ἄμυναν καὶ τὴν δημοσίαν ἐκπαίδευσιν. Διὰ τὰς ἄλλας κατηγορίας δὲν μᾶς δίδει παραδείγματα. Ἐν τούτοις, ἡ δευτέρα κατηγορία ἀποτελεῖται ἀπὸ διευκολύνσεις — ὅπως ἐπὶ παραδείγματι ἡ ἀνάπτυξις τῶν μεταφορῶν καὶ τοῦ δικτύου ἐπικοινωνιῶν — αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζονται ὡς ἀναγκαῖαι ὄχι ὅμως καὶ ἀπαραίτητοι. Εἰς τὴν τρίτην κατηγορίαν τῶν δραστηριοτήτων περιλαμβάνονται τὰ ταχυδρομικὰ ταμιευτήρια, αἱ τράπεζαι καὶ τὰ παρόμοια. Εἰς τὴν τετάρτην κατηγορίαν, τῶν πολυ-

τελών δραστηριοτήτων κατὰ τὸν Davidson, ὑπάγεται ἐπὶ παραδείγματι ἡ κατασκευὴ πολυτελῶν δημοσίων κτιρίων καὶ ἡ διατήρησις ἐντυπωσιακῶν κτιρίων διὰ πρεσβείας καὶ προξενεία διὰ λόγους ἐθνικοῦ γοήτρου. Κατὰ τὴν φορολογίαν τῶν πολιτῶν ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων των διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν δραστηριοτήτων αὐτῶν, λόγοι οικονομικῆς ἀποτελεσματικότητος, δικαιοσύνης καὶ ἀποφυγῆς πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν ἐπιβάλλουν ὅπως ὁ πολίτης μὴ στερηθῇ διὰ τοῦ φόρου τῆς ἱκανοποιήσεως μιᾶς ἀνάγκης μεγαλυτέρας σημασίας ἀπὸ τῆς σημασίας τῆς κατηγορίας ἐκείνης τῆς κρατικῆς δραστηριότητος, ἡ ὁποία πρόκειται νὰ χρηματοδοτηθῇ διὰ τοῦ φόρου τὸν ὁποῖον οὗτος καταβάλλει (σελ. 123 - 124). Διὰ νὰ ἐξηγήσῃ τὸν εὐφυῆ αὐτὸν συλλογισμόν, ὁ Davidson παρέσχε ἓνα ὑπόδειγμα, ἡ οὐσία τοῦ ὁποίου δύναται νὰ διατυπωθῇ ὡς ἑξῆς :

Ἐστω μία κοινότης ἀποτελουμένη ἐξ 100.000 οἰκογενειῶν μὲ συνολικὸν εἰσόδημα \$ 100 ἑκατ. Ἀπὸ τὰς οἰκογενείας αὐτὰς 30.000 ἔχουν εἰσόδημα \$ 500 ἑκάστη τὸ ὁποῖον καὶ ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ ἐλάχιστον τῆς συντηρήσεως. Τὸ συνολικὸν τῶν εἰσοδημάτων εἶναι \$ 15 ἑκατ., τὸ ὁποῖον καὶ δὲν φορολογεῖται. 60.000 οἰκογενεῖαι ἔχουν εἰσόδημα \$ 1.000 ἑκάστη, ἀποτελοῦν δὲ τὸ πρῶτον φορολογητέον κλιμάκιον. Τὸ δεύτερον κλιμάκιον ἀποτελεῖται ἐκ 5.000 οἰκογενειῶν μὲ \$ 1.500 ἑκάστη ἑτησίως καὶ 4.000 οἰκογενειῶν μὲ \$ 2.000 ἑτησίως. Τὸ συνολικὸν εἰσόδημα τῶν οἰκογενειῶν τοῦ κλιμακίου αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς \$ 15,5 ἑκατ. Τὸ τρίτον κλιμάκιον περιλαμβάνει 600 οἰκογενείας μὲ \$ 5.000 ἑτησίως καὶ 200 οἰκογενείας μὲ \$ 10.000 ἑτησίως μὲ συνολικὸν εἰσόδημα διὰ τὸ κλιμάκιον \$ 5 ἑκατ. Τὸ τέταρτον καὶ τελευταῖον κλιμάκιον ἀποτελεῖται ἀπὸ 150 οἰκογενείας μὲ \$ 15.000 ἑτησίως καὶ 30 οἰκογενείας μὲ \$ 25.000 ἑτησίως καὶ 10 οἰκογενείας μὲ \$ 100.000 ἑτησίως. Τὸ συνολικὸν εἰσόδημα τοῦ κλιμακίου ἀνέρχεται εἰς \$ 4,5 ἑκατ.

Τὸ εἰσόδημα τὸ ὁποῖον θὰ ἀντληθῇ διὰ τῆς φορολογίας διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῆς πρώτης κατηγορίας τῶν κρατικῶν δραστηριοτήτων ἀνέρχεται εἰς \$ 5 ἑκατ. Πρόσθετον εἰσόδημα ἀπαιτεῖται διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν ὀλιγώτερον σπουδαίων δραστηριοτήτων τῆς δευτέρας, τρίτης καὶ τετάρτης κατηγορίας ἀλλὰ ὁ Davidson δὲν ἀναφέρει ποσὰ δι' αὐτάς. Διὰ νὰ καταστήσωμεν πληρέστερον τὸ ὑπόδειμά του ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἀπαιτοῦνται \$ 3 ἑκατ., \$ 2 ἑκατ., καὶ \$ 1 ἑκατ., ἀντιστοίχως. Ἐπομένως θὰ πρέπει νὰ συλλεγοῦν συνολικῶς \$ 11 ἑκατ.

Ὁ Davidson ὑπεστήριξεν ὅτι ὅλαι αἱ οἰκογενεῖαι τῶν ὁποίων τὰ εἰσοδήματα περιλαμβάνονται εἰς τὸ πρῶτον κλιμάκιον θὰ πρέπει νὰ φορολογηθοῦν ἐξ ἴσου ἢ ἀναλόγως πρὸς τὰ εἰσοδήματά των διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἀπαραιτητῶν κρατικῶν δραστηριοτήτων. Τὸ συνολικὸν εἰσόδημα τῶν τεσσάρων κλιμακίων ἀνέρχεται εἰς \$ 85 ἑκατ. καὶ φόρος 5,9 % ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν θὰ δώσῃ τὰ ἀπαιτούμενα \$ 5 ἑκατ.

Μόνον οἰκογενεῖαι αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὸ δεύτερον κλιμάκιον καὶ ἄνω θὰ ἔπρεπε νὰ φορολογηθοῦν διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν δραστηριοτήτων τῆς δευτέρας κατηγορίας. Τὸ συνολικὸν εἰσόδημα εἰς τὰ κλιμάκια 2, 3

καὶ 4 εἶναι \$ 25 ἑκατ. καὶ πρόσθετος φόρος 12 % ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν δίδει τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν τῶν \$ 3 ἑκατ.

Οἰκογένειαι αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὸ τρίτον καὶ τέταρτον κλιμάκιον πρέπει, πλὴν τοῦ φόρου τῶν ὁποῖων καταβάλλουν διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν κρατικῶν δραστηριοτήτων τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας κατηγορίας νὰ φορολογηθοῦν καὶ διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν δαπανῶν τῆς τρίτης κατηγορίας. Τὸ συνολικὸν εἰσόδημα τῶν κλιμακίων αὐτῶν εἶναι \$ 9,5 ἑκατ., φορολογούμενον δὲ πρὸς 21 % παρέχει τὸ ἀπαιτούμενον εἰσόδημα τῶν \$ 2 ἑκατ.

Τέλος, παραλλήλως πρὸς τὴν καταβολὴν φόρου διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν δαπανῶν τῶν ἀνηκουσῶν εἰς τὴν πρώτην, δευτέραν καὶ τρίτην κατηγορίαν τῶν κρατικῶν δραστηριοτήτων, μόνον αἱ οἰκογένειαι αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὸ τέταρτον κλιμάκιον θὰ ἔπρεπε νὰ φορολογηθοῦν διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν δραστηριοτήτων τῆς τετάρτης κατηγορίας. Τὸ συνολικὸν εἰσόδημα τοῦ κλιμακίου αὐτοῦ ἀνέρχεται εἰς \$ 4,5 ἑκατ., ἐπὶ τῶν ὁποίων πρόσθετος φόρος 22,3 % θὰ παράσχη τὸ ἀπαιτούμενον \$ 1 ἑκατ. Ἐπομένως ἐὰν ὁ Davidson ἐχρησιμοποίησιν συνεχῆ καὶ ὄχι ἀσυνεχῆ εἰσοδηματικά κλιμάκια τὸ ὑπόδειγμά του θὰ κατέληγε εἰς τὴν ἀκόλουθον προοδευτικὴν κλιμάκωσιν τῆς φορολογίας :

Εἰσόδημα

Φόρος

500 - 1000	5,9 %
1001 - 2000	5,9 % διὰ τὰ πρῶτα \$ 1000 καὶ 12 % δι' εἰσοδήματα ἀνώτερα τῶν \$ 1000.
2001 - 10.000	5,9 % διὰ τὰ πρῶτα \$ 1000, 12 % διὰ \$ 1001 - 5000 καὶ 21 % δι' εἰσοδήματα ἀνώτερα τῶν \$ 5000.
100.001 - 1.000.000	5,9 % διὰ τὰ πρῶτα \$ 1000, 12 % διὰ \$ 1001 - 5000, 21 % διὰ \$ 5001 - 10.000 καὶ 22,3 % δι' εἰσοδήματα ἀνώτερα τῶν \$ 10.000.

Ὁ κανὼν διὰ τὴν κατανομήν τοῦ φορολογικοῦ βάρους πρέπει νὰ εἶναι τὸ τμήμα ἐκεῖνο τοῦ οἰκογενειακοῦ εἰσοδήματος τὸ ὁποῖον συμφώνως πρὸς τὸ ἀνωτέρω ὑπόδειγμα, παραμένει διαθέσιμον διὰ τὴν ἱκανοποίησιν ἀναγκῶν τοῦ ἰδίου βαθμοῦ σπουδαιότητος μετὰ τὰς κοινωνικὰς ἀνάγκας, διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ὁποίων ἐπιβάλλεται ὁ φόρος εἰσοδήματος (σελ. 124).

Ὁ Davidson οὐδέποτε ἐπέμενε ἐπὶ μιᾷ εἰδικῆς κλίμακος προοδευτικῆς φορολογίας διότι κατ' αὐτὸν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ σχεδιασθῆ μία «ἐπιστημονικὴ» διάρθρωσις τῆς φορολογίας ἐλευθέρᾳ ἀπὸ ὅλα τὰ αὐθαίρετα στοιχεῖα προσδιορισμοῦ τῶν κλιμακίων καὶ τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν. Δύναται τις νὰ σημειώσῃ ὅμως ὅτι θὰ διηκούσθη τόσον τὸ ὑπόδειγμα ὅσον καὶ τὴν συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ ἢ χρησιμοποίησις τῆς ἐννοίας τῆς φθινούσης ὀριακῆς χρησιμότητος τοῦ ἀξαναμένου εἰσοδήματος καὶ τῆς συναφοῦς «ὀριακῆς» ὀρολογίας. Τοῦτο ὅμως δὲν ἦτο δυνατόν τὸ 1889 διότι ἐκείνην τὴν ἐποχὴν αἱ ἐννοιαὶ αὗται δὲν εἶχον καταστῆ κοινὸν κτῆμα. Σημειώνει τις ἐπίσης καὶ τὰς ἥρωικὰς σιωπηρὰς ὑποθέσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται ὁ συλλογισμὸς του, ἤτοι τὰς ὑποθέσεις

τὰς οἰκείας προϋποθέσεις, μία ἐκ τῶν ὁποίων εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐπιτυχῆς ἀποπεράτωσις τῆς ἐκπαιδεύσεως δι' ἐξετάσεων. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν τὸ JSW διὰ τῆς βασικῆς βαθμίδος προετοιμάζει τὸν ἱκανὸν καὶ πληροῦντα τὰς προϋποθέσεις διὰ τὴν διάνυσιν τῆς δευτέρας αὐτῆς ὁδοῦ περατουμένης ἐνταῦθα οὐσιαστικῶς τῆς ἀποστολῆς του, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν πρῶτον δρῶμον, κατὰ τὴν τριετῆ διάνυσιν τοῦ ὁποίου μέχρι τῶν ἐξετάσεων φέρει πλήρως τὴν ὑπευθυνότητα ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Εἶναι βεβαίως δυνατὸν ὁ ἱκανὸς ἀλλοδαπὸς ἐργάτης νὰ χρησιμοποιήσῃ ἐξ ὑπαρχῆς τὴν παρεχομένην αὐτὴν δυνατότητα, τουτέστιν ἄνευ μεσολαβῆσεως τοῦ JSW, ἀλλὰ παρόμοιαι περιπτώσεις συνιστοῦν ἐξαιρέσεις.

Ἐπειδὴ οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν πρώτην αὐτὴν ὁδὸν ἐργάζονται ταυτοχρόνως, δύναται τις νὰ φαντασθῆ τὰς φυσικὰς καὶ ψυχικὰς ἀξιώσεις πρὸ τῶν ὁποίων οὗτοι εὐρίσκονται. Ἡ ἐκπαίδευσις αὕτη, ἣτις ἐμπίπτει εἰς τὴν ἐννοίαν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐπιμορφώσεως, καθ' ὅσον οἱ ἐκπαιδευόμενοι ἐργάζονται παραλλήλως, διαρκεῖ, ὡς ἐλέχθη, 3 ἔτη καὶ πλεον, καὶ παρέχεται 2-3 ἡμέρας καθ' ἑβδομάδα τὰς ἐσπερινὰς ὥρας ἢ κατὰ Σάββατον καὶ συνεπάγεται σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν ἐκτέλεσιν κατ' οἶκον σχολικῶν ἐργασιῶν.

Ἀμφότεροι οἱ δρόμοι ὀδηγοῦν πρὸς τὸ αὐτὸ τέρμα ἀλλὰ ὁ δεῦτερος εἶναι καταλληλότερος τοῦ πρώτου, καθ' ὅσον δι' αὐτοῦ ἡ ἐκπαίδευσις παρέχεται εἰς σχολὰς καὶ κέντρα ἐκπαιδεύσεως πλήρους φοιτήσεως, ἀπαλλάσσει τὸν ἐνδιαφερόμενον ἐκ τῆς ὑποχρέωσεως ἐξάσκησεως ἐργασίας καὶ ἐπιτρέπει εἰς αὐτὸν πλήρη μείνου ἐκ τῆς ἐπιμετρώσεως ἐξασκήσεως ἐργασίας καὶ τοῦ χρόνου δι-συγκέντρωσιν εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόγραμμα, μειουμένου καὶ τοῦ χρόνου διαρκείας τῆς μετεκπαιδεύσεως. Ὡς ὑπεδηλώθη ἐν τούτοις ἀνωτέρω, λόγῳ προελεύσεως, γενικοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου, εἰδικῶν συνθηκῶν κλπ. μόνον μικρὸς ἀριθμὸς ἐργατῶν δύναται νὰ ἀποπερατώσῃ τὴν ἐπαγγελματικὴν τοῦ ἐκπαιδευσιν, εἴτε κατὰ τὸν ἕνα εἴτε κατὰ τὸν ἕτερον τρόπον. Οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν ἱκανωτέρων ἀρκοῦνται μὲ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἐνδιαμέσου πιστοποιητικοῦ μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς μεσαίας βαθμίδος, ἀλλὰ ἡ βαρύνουσα πλειοψηφία ἐξ ἐκείνων, οἳτινες ἀρχικῶς ἀποφασίζουσι νὰ ἐπιμορφωθοῦν ἐπαγγελματικῶς ἀρκοῦνται πάλιν, μὲ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς βασικῆς βαθμίδος μετάλλου, μὴ δυνάμενοι νὰ πράξουσι ἄλλως.

Χάριν πληρότητος ἀναφέρεται ὅτι, ὡς ἐλέχθη ἤδη, διὰ τοὺς ἀποπερατώσαντας πλήρως τὴν ἐπαγγελματικὴν τῶν ἐκπαιδευσιν ὑφίσταται ἡ δυνατότης περαιτέρω ἐκπαιδεύσεως αὐτῶν ὡς Ἀρχιτεχνιτῶν.

Εἰς τὸ ἐκτεθὲν ἀνωτέρω σχῆμα παροχῆς ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ κέντρον βάρους τῆς ἐργασίας τοῦ JSW δὲν ἐντάσσονται τυπικῶς καὶ ἕτερα μέτρα ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἅτινα παριστῶντα ἰδιαιτέρας μορφᾶς ἐπαγγελματικῆς ἐπιμορφώσεως, συμβάλλουν ἐν τούτοις ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ κυρίου στόχου τοῦ Ὁργανισμοῦ, ὅστις εἶναι, ὡς εἵπομεν, ἢ κατὰ τινα τρόπον ἐπαγγελματικὴ ἐπιμόρφωσις ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων ἀλλοδαπῶν ἐργατῶν ἄνευ πλήρους ἀποπερατώσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς τῶν ἐκπαιδεύσεως.

Σπουδαίαν θέσιν μεταξύ τῶν ἰδιαίτερων αὐτῶν μορφῶν καταλαμβάνει ὁ θεσμός τῆς ἐκπαιδεύσεως Συγκολλητῶν. Πρόκειται περὶ ταχυρρύθμου βασικῆς ἐκπαιδεύσεως Συγκολλητοῦ, παρεχομένης εἰς τρία τμήματα διαρκείας 1 μηνὸς ἑκαστον, περιλαμβανοῦσης συνολικῶς 220 ὥρας διδασκαλίας θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς φύσεως καὶ περατουμένης δι' ἐξετάσεως ἐνώπιον τῆς ἀρμοδίας ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Γερμανικοῦ Συνδέσμου διὰ τὴν Τεχνικὴν Συγκολλήσεων (DVS), ὅστις ἀπονέμει εἰς τὸν ἐπιτυχόντα μίαν ἐπαγγελματικὴν ταυτότητα Συγκολλητοῦ. Τοῦτο, ὡς εἰκός, δὲν εἶναι ταυτόσημον μὲ τὸν δι' ἐξετάσεων ἐνώπιον τοῦ Ἐπιμελητηρίου ἀναγνωριζόμενον τίτλον τοῦ εἰδικευμένου ἐργάτου ἢ τεχνίτου, ἀλλ' ἀπλῶς ἀποδεικτικὸν στοιχεῖον τῆς ἀποκτήσεως ὀρισμένης ἐπαγγελματικῆς εἰδικότητος καὶ ἐπιδεξιότητος. Τὰ δίδακτρα ὡς καὶ αἱ ἕτεραι δαπάναι ἐκπαιδεύσεως ἀνέρχονται σήμερον συνολικῶς εἰς 1.000 μάρκα. Ὡς εἶναι εὐνόητον οἱ ἐκπαιδευόμενοι ὡς Συγκολληταί, δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν φοίτησιν τῆς βασικῆς βαθμίδος μετάλλου.

Ἐκτὸς τοῦ ἰδιαίτερου τύπου ἐπαγγελματικῆς ἐπιμορφώσεως συγκολλητῶν, ὅστις ἐσημείωσεν ἐν τῇ πράξει μεγάλην ἐπιτυχίαν, προσελκύσας καὶ προσελκύνων σημαντικὸν ἀριθμὸν ἀλλοδαπῶν, λόγῳ τῆς σχετικῶς ἀπλῆς ἐκμαθήσεως, ὑφίστανται καὶ ἕτεροι τύποι ἐκπαιδεύσεως διαφόρων ἄλλων εἰδικοτήτων, ὡς π.χ. ὁδηγῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων. Ἐν γένει δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τὸ φάσμα τῶν εἰδικοτήτων ποικίλλει ἀπὸ περιοχῆς εἰς περιοχὴν, ἐξαρτώμενον ἐκ τῶν τοπικῶν συνθηκῶν, τῶν τάσεων προτιμήσεως κλπ.

Ἡ παρουσία μεγάλου ἀριθμοῦ γυναικῶν καὶ νέων μετασχολικῆς ἡλικίας ὠδήγησεν ἐσχάτως τὸ JSW εἰς τὴν καθιέρωσιν σειρᾶς μέτρων ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπὲρ τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν. Καὶ τὰ μέτρα ταῦτα ἀποτελοῦν ἰδιαίτερους τύπους ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως, καίτοι αὐτοτελοῦς μορφῆς.

Οὕτω παρέχεται εἰς τὰς γυναῖκας ἢ δυνατότης ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰς εἰδικότητας τῆς αἰσθητικοῦ, τῆς βοηθοῦ ἀδελφῆς νοσοκόμου, τῆς ραπτρίας, τῆς κομμωτρίας, τῆς δακτυλογράφου, τῆς στενογράφου, τῆς διακοσμητρίας. Ἡ ἐκπαίδευσις αὕτη διαρκεῖ ἀπὸ 1 ἕως 6 μῆνας καὶ στοιχίζει διὰ τοὺς ἐνδιαφερομένους ἕως 500 μάρκα συνολικῶς, λαμβάνει δὲ χώραν εἰς εἰδικὰς σχολὰς. Πρόκειται περὶ ἀναλόγου ἐκπαιδεύσεως ὡς ἐκείνης τοῦ Συγκολλητοῦ, δι' ἧς ἀποκτᾶται ἐπαγγελματικὴ, τις εἰδικότης.

Διὰ τινὰς εἰδικότητας εἶναι δυνατὴ ἢ περαιτέρω ἐπαγγελματικὴ ἐξειδίκευσις μέχρις ὀλοκληρώσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀλλὰ τοῦτο λαμβάνει χώραν ἐκτὸς τοῦ πλαισίου τῆς παρεχομένης ὑπὸ τοῦ JSW δυνατότητος εἰς εἰδικὰς ἐπαγγελματικὰς σχολὰς, ὡς λ.χ. προκειμένου περὶ τοῦ ἐπαγγέλματος τῆς ἀδελφῆς νοσοκόμου. Δι' ἑτέρας πάλιν εἰδικότητας, ὡς λ.χ. τῆς αἰσθητικοῦ, δὲν ὑφίσταται τοιαύτη δυνατότης, καίτοι ἡ ἐκπαιδευομένη ὡς τοιαύτη λαμβάνει τὸ λεγόμενον δίπλωμα τῆς αἰσθητικοῦ ὑπὸ τῆς οἰκείας Σχολῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ, ἐξ ἄλλου, τοὺς ἀλλοδαποὺς νέους μετασχολικῆς ἡλικίας, οὗτοι δύνανται θεωρητικῶς νὰ εἰσέλθουν εἰς σχέσιν μαθητείας, ἀλλὰ ὡς εἶναι φυσικόν, μικρὸς σχετικῶς ἀριθμὸς ἀλλοδαπῶν νέων ἐπιτυγχάνει τοῦτο. Ἡ πλειο-

ψηφία αὐτῶν ἀπασχολεῖται εἰς τὰ ἐργοστάσια εἰς διαφόρους βοηθητικὰς ἐργασίας. Οὕτως ἡ δευτέρα γενεὰ τῶν ξένων ἐργατῶν κινδυνεύει νὰ καταστῇ ἐπαγγελματικῶς ἀναλφάβητος. Οἱ λόγοι εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον γνωστοί. Ἐλλείπουν αἱ ἀναγκαῖαι πρὸς τοῦτο προϋποθέσεις προσωπικῆς φύσεως, ἢ ἡ νοοτροπία τῶν γονέων, ἐπιθυμούντων νὰ ἴδουν τὰ τέκνα των ἀποκερδίζοντα ἐνωρὶς τὰ πρὸς τὸ ζῆν πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ οἰκογενειακοῦ προϋπολογισμοῦ παρεμποδίζει τοῦτο. Παρὰ ταῦτα τὸ JSW ἐξεπόνησεν ἐσχάτως ὑπόδειγμα ἐπαγγελματικῆς προεκπαίδευσως διὰ νέους, ὑλοποιηθέντος ἤδη δι' οὐ ἀποσκοπεῖται ἡ γλωσσικὴ καὶ τεχνικὴ προετοιμασία αὐτῶν διὰ τὴν μεταγενεστέραν εἰσδοχὴν των εἰς σχέσιν μαθητείας καὶ ἐπιτυχῆ ἀποπεράτωσιν ταύτης. Ἡ καθιέρωσις τῶν προκαταρκτικῶν αὐτῶν τμημάτων ἔσχε λίαν εὐνοϊκὴν ἀπήχησιν μεταξύ τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἡ ὅλη προεκπαίδευσις διαρκεῖ συνολικῶς 11 μῆνας καὶ τὰ δίδακτρα ἀνέρχονται εἰς 400 μάρκα. Πρὸς συγκερασμὸν τῆς ἄνωθεν μνημονευθείσης νοοτροπίας τῶν γονέων τῶν ἀλλοδαπῶν νέων καὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς προεκπαίδευσως τῶν τέκνων των πρὸς ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν παραλλήλως πρὸς τὴν προπαρασκευὴν ταύτην, οἱ μαθηταί, φροντίδι τοῦ JSW ἀπασχολοῦνται ὡς βοηθητικοὶ ἐργάται ἐπὶ 2 1/2 ἡμέρας ἐβδομαδιαίως, ἐρχόμενοι, οὕτω, ταυτοχρόνως, καὶ εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μετὰ τοῦ κόσμου τῆς ἐργασίας.

Μετὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀποπεράτωσιν τῆς προεκπαίδευσως τὸ JSW μεριμνᾷ διὰ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Διοικήσεως Ἐργασίας, διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν ὑποψηφίων εἰς ἀναλόγους θέσεις μαθητευομένων εἰς τὰ οἰκεία ἐργοστάσια.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς εἰκόνης τῶν ὑπὸ τοῦ JSW προσφερομένων δυνατοτήτων ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν διαφορῶν ὡς ἄνω ἐκτεθεισῶν μορφῶν ταύτης θὰ εἶδει νὰ ἀναφερθῇ, ἐν τέλει, καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ ἐνίσχυσις τῆς ἐπαγγελματικῆς καταρτίσεως ξένων ἐργατῶν μὲ ἄμεσον στόχον τὴν ἐξάττησιν ὑπ' αὐτῶν οὐχὶ μόνον ἐπαγγέλματος ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνάληψιν τεχνικοῦ ἡγετικοῦ ρόλου εἰς τὰς πατρίδας των, ἐν συναρτήσει πρὸς τὰς ὑφισταμένας εἰς αὐτὰς ἀνάγκας. Τοῦτο ἐμπίπτει εἰς τὸ πλαίσιον τῆς παρεχομένης ὑπὸ τῆς Γερμανίας τεχνικῆς βοηθείας ἀναπτύξεως εἰς τὰς ὑποαναπτύκτους χώρας. Τὸ JSW ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ Ὑπουργείου οἰκονομικῆς συνεργασίας, ἢ ἄλλως πως, ἀναπτύξεως, διοργανώνει εἰδικὰ τμήματα διαρκείας ἐνὸς ἔτους (μὲ διαμονὴν τῶν ἐκπαιδευομένων εἰς οἰκοτροφεία), εἰς τὰ ὅποια εἰδικεῦνται περὶ τέρῳ ξένοι εἰδικευμένοι ἐργάται, προερχόμενοι ἐκ τῶν ὑποαναπτύκτων χωρῶν, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς Μηχανολογίας καὶ τῆς Ἡλεκτρομηχανικῆς. Τὸ πρῶτον, δεῦτερον καὶ τρίτον τμῆμα τῆς εἰδικῆς ταύτης ἐκπαίδευσως ἐπερατώθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1972. Οὕτω ἐξεπαιδεύθησαν 48 Τοῦρκοι, οἵτινες ἐτέθησαν ἤδη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Οἰκονομίας τῆς χώρας των ὡς τεχνικὰ στελέχη. Ἡ ἐκπαίδευσις αὕτη παρέχεται πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὰ κέντρα ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως ἐν Στουτγάρδῃ, Κολωνίᾳ καὶ Βερολίῳ.

Τέλος τὸ JSW ἔχει διοργανώσει τμήματα γυμνασιακῆς μορφώσεως, ἅτινα προετοιμάζουσι ἀλλοδαποὺς ὑποψηφίους διὰ τὰς ἐν συνεχείᾳ ἐξετάσεις ἀπολυτηρίου γερμανικοῦ Γυμνασίου.

IV. Συμπεράσματα και προτάσεις

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη τὸ κύριον ἔργον τοῦ JSW ἀποτελεῖ ἢ κατὰ τὸ ἀνωτέρω διάγραμμα περιγραφεῖσα ποικιλόμορφος ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις, μὲ κύριον πάλιν, βάρος τὴν ἐπιμόρφωσιν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων ἀλλοδαπῶν ἐργατῶν ἄνευ ἀποπερατώσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως δι' ἐξετάσεων, ὅπερ βεβαίως, θὰ συνίστα τὴν ιδεώδη λύσιν. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο ἔχει καθιερωθῆ εἰδικῶς διὰ τοὺς ξένους ἐργάτας καὶ ἐκφεύγει ὡς ἐκ τούτου τοῦ συνήθους πλαισίου τῆς παρεχομένης διὰ τοὺς Γερμανοὺς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως καὶ εἶναι σχεδὸν τὸ μοναδικόν, ὅπερ ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν του ὁ ἀλλοδαπὸς ἐργάτης.

Τὰ διοργανούμενα ὑπὸ τοῦ JSW μέτρα ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως, τὰ ὁποῖα ἐξεθέσαμεν διεξοδικῶς, συμπληροῦνται βεβαίως καὶ ὑπὸ τοιούτων, ἐτέρων φορέων ἅτινα ὁμοῦ ἐφαρμόζονται εἰς λίαν περιορισμένην κλίμακα καὶ δὲν εἶναι ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας. Οὕτω π.χ. ἰδιωτικαὶ Σχολαὶ ἐπαγγελματικῆς κατευθύνσεως, ἢ κυρίως τὰ ἐργατικά συνδικάτα εἶναι τοιοῦτοι φορεῖς. Ἐν τούτοις ὁ ἀριθμὸς τῶν παρακολουθούντων προγράμματα ἐκτὸς τῶν ὑπὸ τοῦ JSW προσφερομένων εἶναι ἀσήμαντος. Ὑπολογίζεται ὅτι μέχρι σήμερον 50.000 περίπου ἀλλοδαποὶ ἐργάται παρηκολούθησαν ἓν οἰονδήποτε τμήμα ἐπαγγελματικῆς ἐπιμορφώσεως τοῦ JSW, εὐάριθμοι τῶν ὁποίων διέκοψαν τὴν φοίτησιν λόγῳ ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν. Οἱ παρακολουθούντες ἐπιμορφωτικὰ προγράμματα ἐτέρων φορέων, ἄνευ τοῦ ποσοστοῦ διαρροῆς, δὲν υπερβαίνουν τὰς 4.000 - 5.000. Οἱ ἀριθμοὶ αὐτοὶ δίδουν ταυτοχρόνως καὶ μίαν εἰκόνα τοῦ πόσον μικρὸς, σχεδὸν ἀσήμαντος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀλλοδαπῶν ἐκείνων ἐργαζομένων, οἱ ὁποῖοι ἐπιμορφοῦνται ἐπαγγελματικῶς ἐὰν ληφθῆ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἀλλοδαποὶ ἐργάται ἀνέρχονται σήμερον εἰς 2,5 ἑκατ., μετὰ τῶν μὴ ἐργαζομένων μελῶν τῶν οἰκογενειῶν τῶν εἰς 4 ἑκατ.

Οἱ ξένοι ἐργάται, ὡς εἶναι γνωστόν, δὲν εἰδικεῖονται, οὕτως εἰπεῖν αὐτομάτως, διὰ τῆς μακροχρονίου ἐργασίας τῶν εἰς τὰ ἐργοστάσια εἴτε καὶ μερίμνῃ τοῦ ἐργοδότη τῶν. Τοῦτο δὲν συμβαίνει ὅπωςδὴποτε εἰς τὸ πλαίσιον τῆς ὑπ' αὐτῶν ἐκτελουμένης ἐργασίας, ἀλλ' οὔτε οἱ ἐργοδῶται τῶν ἔχουν λόγον τινὰ νὰ πράξουν τοῦτο, ἀφοῦ ἀκριβῶς οἱ ξένοι ἐργάται ἐκλήθησαν διὰ νὰ πληρώσουν τὰς δευτερευούσας θέσεις ἐργασίας βοθητικοῦ κυρίως χαρακτήρος. Ὅτι ἀποκομίζουσι οὗτοι ἐπομένως ἐκ τῆς ἐργασίας τῶν εἶναι δι' ὄλους μὲν ὁ ἐθισμὸς εἰς τὸν κόσμον τῆς βιομηχανικῆς ἐργασίας καὶ εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ καθιερωθεῖσαν τάξιν καὶ εἰδικὴν πειθαρχίαν, διὰ τοὺς περισσοτέρους δὲ ἢ ἐκμάθησις μίας ὀρισμένης, πολλάκις μονοτόνου καὶ σχετικῶς ἀπλῆς μηχανικῆς φάσεως ἐργασίας εἰς τὸ τεράστιον πλαίσιον τῆς διὰ κυλιομένης ταινίας ἐπιτελουμένης μαζικῆς παραγωγῆς, δι' οὐδένα ὁμοῦ ἢ ἐπαγγελματικὴ ἐπιμόρφωσις. Μοναδικὴν εὐκαιρίαν πρὸς τοῦτο παρέχει ἢ ὑπαρξίς τοῦ ἐπιμορφωτικοῦ προγράμματος τοῦ JSW. Τοῦτο διαγράφει ταυτοχρόνως καὶ τὸ πλαίσιον τῶν δυνατοτήτων, ἐντὸς τοῦ ὁποίου καθίσταται ἐφικτὸν νὰ ἐντατικοποιηθοῦν ἔτι περαιτέρω καὶ εἰς μεγαλυτέραν ἔκτασιν μελλοντικῶς τὰ ἀνάλογα ἐκπαιδευτικὰ μέτρα, ὥστε νὰ συμπεριλάβουν ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρους ὑποψηφίους καὶ περισσοτέρας εἰδικότη-

τας. Τὸ κύριον μέλημα, ἐπομένως, καὶ τῶν χωρῶν προελεύσεως τῶν ξένων ἐργα-
 τῶν εἶναι ἢ συμβολὴ αὐτῶν, διὰ τῆς δημιουργίας κινήτρων, κυρίως οικονομικῆς
 φύσεως, πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ τεθέντος ὑπὸ τοῦ JSW σκοποῦ. Οὕτως ἡ Ἰτα-
 λία καταβάλλει ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἤδη τὸ ἡμισυ τῶν διδάκτρων εἰς ὄσους ἀρχί-
 ζουν ἐν κύκλον ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπηκόους τῆς καὶ διὰ ἀπὸ τῆς
 προβαθμίδος μέχρι καὶ τῆς λήψεως τοῦ πτυχίου τοῦ εἰδικευμένου ἐργάτου ἢ τε-
 χνίτου ἀσχέτως τοῦ ἐὰν ἀποπερατώνουν ταύτην ἢ ὄχι. Εἰς ἣν περίπτωσιν ὅμως
 οὗτοι λαμβάνουν τὸ ἐν λόγῳ πτυχίον, χορηγεῖται αὐτοῖς ἐπιπροσθέτως καὶ ἐν
 χρηματικῶν βραβεῖον κυμαινόμενον μεταξὺ 100 καὶ 150 ΓΜ. Ἡ Ἰταλία ἔχει
 συνάψει σχετικὴν συμφωνίαν μετὰ τοῦ JSW, βάσει τῆς ὁποίας οἱ Ἴταλοι ἐργάται
 ἐξ ὑπαρχῆς καταβάλλουν τὸ ἡμισυ τῶν διδάκτρων πρὸς τὸ JSW, ἐνῶ ὁ συμψηφι-
 σμὸς λαμβάνει χώραν ἀπ' εὐθείας μεταξὺ τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἰταλικῶν Προξενείων
 καὶ τοῦ JSW. Ἡ Ἰσπανία, ἀκολουθοῦσα ἕτερον σύστημα, καταβάλλει ἐν ἐφ' ἅπαξ
 χρηματικὸν ποσὸν ἀνά ὄρισμένα χρονικὰ διαστήματα πρὸς τὴν κεντρικὴν διεύ-
 θυνσιν τοῦ JSW ἐν Φραγκφούρτῃ. Τὸ ποσὸν τοῦτο ἐν συνεχείᾳ, τῇ μερίμνῃ αὐ-
 τοῦ, διαμοιράζεται εἰς τὰ ἀνά τὴν Γερμανίαν περιφερειακὰ γραφεῖα του, ἀναλό-
 γως τοῦ εἰς ἐκάστην περιφέρειαν ἀριθμοῦ ἐκπαιδευομένων Ἰσπανῶν ἐργατῶν,
 πρὸς οὓς ἀκολουθῶς καταβάλλεται ὑπ' αὐτῶν τὸ ἀναλογοῦν ἀτομικὸν ποσὸν
 ἐφ' ὅσον περατώνουν ἐπιτυχῶς ἓνα ἢ πλείονας κύκλους ἐπαγγελματικῆς ἐκπαι-
 δεύσεως. Μέχρι σήμερον τὸ καταβληθὲν ὑπὸ τῆς Ἰσπανίας ποσὸν ἀνῆλθε συνο-
 λικῶς εἰς 75.000 ΓΜ. Ἡ Ἑλλάς, ὡς γνωστὸν, παρέχει ὑπὸ τύπον χρηματικοῦ
 βραβεῖου ποσὸν κυμαινόμενον μεταξὺ 120 - 150 ΓΜ, ἀνεξαρτήτως εἰδους ἐκπαι-
 δεύσεως εἰς τοὺς ἐπιτυχῶς ἀποπερατώσαντας ἓνα ἢ πλείονα τμήματα ἐπαγγελμα-
 τικῆς ἐκπαιδεύσεως δι' ἀπ' εὐθείας καταβολῆς αὐτοῦ εἰς τοὺς συμπατριώτας. Ἡ
 Τουρκία, ἢ ὁποία ἔχει ἐν Γερμανίᾳ τοὺς περισσοτέρους ἐργάτας, ὡς καὶ ἡ Γιου-
 γοσλαβία καὶ ἡ Πορτογαλία οὐδεμίαν οικονομικὴν ἐνίσχυσιν παρέχουν εἰς τοὺς
 ἐπιμορφωτικῶς ἐκπαιδευομένους ὑπηκόους των, οἵτινες καταβάλλουν ἐξ ἰδίων
 τὰς δαπάνας τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐξ ὀλοκλήρου ἐφ' ὅσον μέρος αὐτῶν δὲν ἀνα-
 λαμβάνεται ὑπὸ τοῦ Γερμανικοῦ Γραφείου Ἐργασίας. Ἀναφορικῶς μὲ τὴν Ἑλ-
 λάδα τὸ καταβαλλόμενον ποσὸν κρίνεται ἀνεπαρκὲς διὰ νὰ ἀποβῇ ἰσχυρὸν κίνη-
 τρον παρακινήσεως τῶν συμπατριωτῶν πρὸς ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν, ἰδίᾳ
 δὲ διὰ τοὺς περατώνοντας πλείονας κύκλους ἢ αὐτὴν ταύτην τὴν ἐπαγγελματικὴν
 τῶν ἐκπαίδευσιν διὰ τῆς λήψεως τοῦ οἰκείου πτυχίου. Αἱ σημεριναὶ συνθήκαι
 ὅμως εἶναι εὐνοϊκότεραι πρὸς τοῦτο παρὰ ὅποτεδήποτε ἄλλοτε. Τοῦτο δὲν συναρ-
 τᾶται μόνον πρὸς τὴν παροῦσαν οικονομικὴν ὑφῆσιν, ἣν διέρχεται ἡ γερμανικὴ
 Οἰκονομία καὶ ἢ ὁποία συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνοδὸν τῆς ἐφέσεως τῶν ξένων ἐρ-
 γατῶν πρὸς ἐπαγγελματικὴν τινὰ ἐπιμόρφωσιν μειώσασα ταυτοχρόνως αἰσθητῶς
 τὴν δυνατότητα ὑπαγωγῆς τῶν ἐνδιαφερομένων εἰς τὸ ὑπὸ τῶν γερμανικῶν Γρα-
 φείων ἐργασίας χρηματοδοτούμενον πρόγραμμα ἐπαγγελματικῆς μετεκπαιδεύ-
 σεως ἢ ἐπιμορφώσεως ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ξένοι ἐργάται λόγῳ τῆς
 παρελεύσεως ἀρκετοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς ἀφίξεώς των κατέχουν κατὰ τὸν μᾶλλον ἢ
 ἥττον μίαν θεμελιώδη προϋπόθεσιν ἐκπαιδεύσεως, τουτέστι τὴν βασικὴν γνώ-

σιν τῆς Γερμανικῆς ὡς καὶ ἀνάλογον ἐργασιακὴν ἐμπειρίαν. Καὶ δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι τὰ διδασκτρα, ἀναλόγως πρὸς τὰς δυνατότητας τῶν ἀλλοδαπῶν ἐργατῶν εἶναι σχετικῶς ὑψηλά, κυμαινόμενα μεταξὺ 600 καὶ 3.000 ΓΜ. Τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον οἱ ἐπαγγελματικῶς ἐκπαιδευθέντες Ἕλληνες ἐργάται, καὶ εἰς ἦν περίπτωσιν εἰσέτι προσφερθῆ εἰς αὐτοὺς μεγαλύτερον βραβεῖον, θὰ παρακινηθοῦν νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ μεγαλύτεραν προθυμίαν δὲν δύναται νὰ ἀπαντηθῆ μετὰ βεβαιότητος. Ἐν τούτοις εἰκάζεται ὅτι θὰ εἶναι διατεθειμένοι νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐὰν προσφερθῆ αὐτοῖς ἡ ἀνάλογος θέσις. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἐπαγγελματικῆ κατάρτισις ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐπιστροφή εἰς τὴν πατρίδα ὑπὸ καταλλήλους ὄρους ἀλληλεξαρτῶνται. Μάλιστα θὰ ἦτο νοητὸν εἰς περίπτωσιν οἰκονομικῆς ἀξιολόγου συμβολῆς τοῦ κράτους εἰς τὰς δαπάνας τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ ὑποχρεωθοῦν κατὰ τινὰ τρόπον οἱ συμπατριῶται μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐκπαιδεύσεώς των νὰ τεθοῦν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἐλληνικῆς Οἰκονομίας ἐπὶ ὄρισμένον χρόνον, μερίμνη τῆς ἀρμοδίας ἐλληνικῆς ὑπηρεσίας. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὕψος τῆς παρασχεθησομένης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦτο θὰ ἔδει νὰ καθορίζεται ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐξειδικεύσεως καὶ ὁπωσδήποτε μετὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἀποπεράτωσιν ταύτης καὶ μόνον ἐφ' ὅσον αὕτη λαμβάνει χώραν ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ὑπὸ τοῦ JSW διωργανουμένων ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων. Τοῦτο σημαίνει ὅτι κατ' ἀρχὴν ὁ ἐνδιαφερόμενος θὰ ἐπιβαρυνθῆ προσωπικῶς μὲ ἀπάσας τὰς σχετικὰς δαπάνας. Ἡ ποσοστιαία κλίμαξ τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως θὰ ἔδει νὰ κυμαίνεται μεταξὺ 20 % καὶ 40 % (π.χ. 20 % διὰ τοὺς περατώνοντας ἐν κύκλον ἐκπαιδεύσεως, 30 % διὰ πλείονας τοῦ ἐνὸς καὶ 40 % διὰ τοὺς ἀποπερατώνοντας πλήρως τὴν ἐπαγγελματικὴν τὴν ἐκπαιδεύσιν). Εὐλόγον εἶναι ὅτι τὸ ἀναλογοῦν εἰς ἐκάστην περίπτωσιν ποσοστὸν θὰ χορηγῆται μόνον ἐφ' ἅπαξ, τουτέστι μετὰ τὴν ὀριστικὴν καὶ ἐπιτυχῆ ἀποπεράτωσιν τμήματος ἢ τμημάτων ἢ καὶ ὀλοκλήρου τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ οὐχὶ ἀνὰ περατούμενον κύκλον.

Ἰδιαιτέρας μνείας χρῆζει τὸ θέμα τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν νέων. Ὡς εἶδομεν οὗτοι δύναται θεωρητικῶς νὰ εἰσέλθουν εἰς σχέσιν τεχνικῆς μαθητείας, ἀλλὰ μικρὸς ἀριθμὸς αὐτῶν ἐπιτυγχάνει τοῦτο. Δὲν ὑφίστανται, ὡς ἐλέχθη ἤδη, εἰς πλείστας ὄσας περιπτώσεις τέκνων ἀλλοδαπῶν ἐργατῶν αἱ βασικαὶ προϋποθέσεις ἐνδοεργοστασιακῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἢ ὅπου ὑφίστανται αἱ τυπικαὶ τοιαῦται, δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν ἀποστολὴν ἐνὸς ὀλοκληρωμένου ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος. Ὡς ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης ἐργασίας, ὄρισμένοι μικροεπιχειρήσεις ἀπασχολοῦν Ἑλληνοπαῖδας ὡς καὶ ἄλλους ἀλλοδαποὺς νέους, ὡς δῆθεν μαθητεουμένους, ἐνῶ εἰς τὴν πραγματικότητά οὗτοι ἐργάζονται, κατὰ κύριον λόγον, ὡς εὐθηνοὶ βοηθητικοὶ ἐργάται. Ἐν πάσῃ περιπτώσει οἱ περισσότεροι ἐκ τῶν εἰσερχομένων εἰς σχέσιν μαθητείας διακόπτουν ταύτην κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τριετοῦς, κατὰ κανόνα, ἐκπαιδεύσεως, εἴτε λόγῳ ἀντικειμενικῶν δυσχερειῶν εἴτε ἐξ ἐτέρων προσωπικῶν λόγων, καταλήγοντες, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, εἰς τὰ ἐργοστάσια ὡς ἐργάται. Ἡ κυρία μᾶζα τῶν Ἑλληνοπαίδων εἶναι οὕτως ἐξ ἀρχῆς καταδικασμένη εἰς τὴν μοί-

ραν αὐτήν. Ἄλλὰ καὶ ἡ μικρὰ ἐκείνη μερίς, ἥτις ἀποπερατώνει τὴν ἐπαγγελμα-
τικήν της ἐκπαίδευσιν εἶναι προσανατολισμένη, διὰ τὸ προβλεπτὸν τουλάχισ-
τον μέλλον, μᾶλλον πρὸς τὴν Γερμανίαν. Ὡς εἶναι φυσικὸν ἡ ἐπαγγελματικὴ
ἐκπαίδευσις συνεπάγεται κατὰ τὴν διαδρομὴν τοῦ χρόνου ὄχι μόνον ἐπαγγελ-
ματικὴν ἐξοικειώσιν καὶ ἐθισμόν εἰς τὰ γερμανικὰ δεδομένα τοῦ κόσμου τῆς
ἐργασίας καὶ τοῦ ἐν γένει κοινωνικοῦ περιβάλλοντος, ἀλλὰ πολλάκις καὶ τὴν
δημιουργίαν ἐτέρων δεσμῶν οἰκογενειακῆς, ἢ ἐτέρας φύσεως, εἰς τρόπον ὥστε
νὰ καθίσταται ἀνέφικτος ἢ ἄμεσος τουλάχιστον ἐπιστροφή τῶν ἐκπαιδευθέντων
εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς ἐπαγγελματικὴν ἐγκατάστασιν. Εἶναι συνεπῶς ἀπολύτως
ὀρθὴ ἡ ἀπὸ μερικῶν ἐτῶν ἐφαρμοζομένη πολιτικὴ τοῦ ἑλληνικοῦ κράτους ὅπως
καθ' ἑκάστον ἔτος προσφέρῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς ἐν Γερμανίᾳ Ἑλληνοπαί-
δας νὰ φοιτήσουν ἐν Ἑλλάδι εἰς τὰς τεχνικὰς Σχολὰς ἢ Κέντρα Μαθητείας τοῦ
ΟΑΕΔ. Οἱ ἴδιοι δεσμευτικοὶ παράγοντες ἐπενεργοῦν καὶ ἐδῶ ἀλλ' ἀντιστρό-
φως. Τοῦτο ἀρκεῖ διὰ νὰ ὑπογραμμισθῇ ἡ σημασία, τὴν ὁποίαν θὰ εἶχεν ἡ ὑπα-
γωγὴ ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων νέων εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς ἑλληνικῆς
ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως διὰ τῆς διευρύνσεως τοῦ προσφερομένου ἐν Ἑλ-
ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως διὰ τῆς διευρύνσεως τοῦ προσφερομένου ἐν Ἑλ-
λάδι προγράμματος ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσεως, οὐχὶ μόνον ἀπὸ ἀπόψεως
ἀριθμοῦ θέσεων ἀλλὰ καὶ ἐιδικοτήτων. Ἄλλὰ ἡ κυρία σημασία τοῦ μέτρου τού-
του ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι οὕτως θὰ ἀπαγκιστρωθοῦν οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς νέους
μας ἀπὸ τὴν ἀναπόδραστον μοῖραν τοῦ βοηθητικοῦ ἐργάτου εἰς ἣν εἶναι ἄλλως
ἀναποφεύκτως καταδικασμένοι εἰς μίαν ταχέως ἐξελισσομένην τεχνολογικὴν
κοινωνίαν. Δι' ὅσους ἐν τούτοις θὰ παραμείνουν ἐνταῦθα εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθῇ
μέριμνα ἵνα οὗτοι εἰσέλθουν εἰς σχέσιν τεχνικῆς μαθητείας. Πρὸς τοῦτο ἐπι-
βάλλεται στενὴ συνεργασία μετὰ τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων πρὸς ψυχολογικὴν
προπαρασκευὴν ὡς καὶ μετὰ τοῦ JSW, ὅπερ, ὡς ἐλέχθη, προκαταρτίζει τεχνικῶς
ἐνδιαφερομένους νέους διὰ τὴν μεταγενεστέραν εἰσδοχὴν τῶν εἰς σχέσιν τεχνι-
κῆς μαθητείας. Καὶ ἐνταῦθα κρίνεται ἀναγκαία ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ Κράτους ἀλλὰ μόνον μέχρι περατώσεως τῆς προεκπαίδευσεως ταύτης
καθ' ὅσον οἱ ἀλλοδαποὶ μαθητεοῦμενοι λαμβάνουν ἀπὸ τὸν ἐκπαιδευτὴν - ἐρ-
γοδότην τῶν ἀμοιβῶν ἐκπαίδευσεως, ἀλλὰ καὶ ἐσχάτως ἀπὸ τὸ Γερμανικὸν Γρα-
φεῖον Ἑργασίας ἐπίδομα ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσεως.

Προέχει, ἐν τούτοις, ὡς εἶναι φυσικόν, τὸ θέμα τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐπι-
μορφώσεως τῶν ἐνηλίκων συμπατριωτῶν, ἀφοῦ καὶ ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως ἡ
ἐπίλυσις αὐτοῦ εἶναι εὐχερεστέρα. Πρὸς τοῦτο εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐτι στενωτέρα
συνεργασία μεταξὺ ἡμῶν καὶ τοῦ JSW, ὡς καὶ τοῦ καθ' ἑξοχὴν φορέως μέτρων
ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως τῶν ξένων ἐργατῶν, ἰδίᾳ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ
ἐπιχειρηματισμοῦ τῶν προσπαθειῶν πρὸς προσέλκυσιν μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ ἐνδια-
φερομένων μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς προσφορᾶς εὐκαιριῶν
ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως καὶ εἰς ἐτέρας πόλεις, εἰς τὰς ὁποίας διαβιοῦν εὐά-
ριθμοι ἀλλοδαποὶ ἐργάται. Ἔτεροι φορεῖς πραγματικοὶ ἢ δυνητικοὶ ἀπο-
κλείονται κατὰ τὴν ἡμετέραν ἄποψιν. Οὕτω τὰ Γερμανικὰ Γραφεῖα Ἑργασίας
κλείονται κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀπόψιν. Οὕτω τὰ Γερμανικὰ Γραφεῖα Ἑργασίας
μετὰ μεγίστης διστακτικότητος καὶ ἐπιφυλακτικότητος ἐγκρίνουν τὴν συμμετοχὴν
ἀλλοδαπῶν εἰς τὰ χρηματοδοτούμενα ὑπ' αὐτῶν ἐπιμορφωτικά ἢ μετεκπαιδευ-

τικά προγράμματα, διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὁποίων ταῦτα κατευθύνουν τὸ ὅλον σύστημα τῆς ἐπαγγελματικῆς κινητικότητος ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐξελέξεως τῶν ἐπαγγελματικῶν δραστηριοτήτων καὶ τῆς ἐπιβαλλομένης πολιτικῆς ἐπὶ τῆς γερμανικῆς ἀγορᾶς ἐργασίας, προγραμμάτων δι' ὧν ἐκδηλοῦνται ταυτοχρόνως καὶ ἡ ἐνεργὸς ἐπ' αὐτῶν ρυθμιστικὴ καὶ διευθυντικὴ λειτουργία τῆς γερμανικῆς Διοικήσεως Ἐργασίας καθ' ὅσον προέχει ἐνταῦθα τὸ συμφέρον τῆς ἐντοπίου ἀγορᾶς ἐργασίας καὶ οἰκονομίας, καὶ οὐχὶ τὸ ἀτομικὸν συμφέρον τῶν ἀλλοδαπῶν καὶ τῆς ἀγορᾶς ἐργασίας ἢ τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας, ἐξ ἧς οὗτοι προέρχονται καὶ εἰς ἣν οὗτοι θὰ προσφέρουν, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, τὰς ὑπηρεσίας των. Εἶναι περιττὸν νὰ λεχθῆ ὅτι τοῦτο καθίσταται κατὰ τὴν παροῦσαν φάσιν τῆς ἐξασθενήσεως τῆς γερμανικῆς οἰκονομικῆς συγκυρίας ἐτι δυσχερέστερον. Ἐλεύθερα, οὕτως εἰπεῖν, πάσης σκοπιμότητος εἶναι ἐπομένως μόνον τὰ ὑπὸ τοῦ JSW προσφερόμενα προγράμματα. Ἐν τούτοις, βασικὸς ὅρος ἐπιτυχίας αὐτῶν εἶναι ἡ θέσπισις μεγαλυτέρας οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐκ μέρους τῶν ξένων κρατῶν. Δὲν εἶναι τυχαῖον τὸ γεγονός ὅτι μεταξὺ τῶν διαφόρου ἐθνικότητος ἐκπαιδευθέντων καὶ ἐκπαιδευμένων ἀλλοδαπῶν ἐργατῶν εἰς τὰ πλαίσια τῶν προσφερομένων ὑπὸ τοῦ JSW προγραμμάτων ἐπαγγελματικῆς μορφώσεως, τὴν πρώτην θέσιν κατέχουν οἱ Ἴταλοί, καίτοι οὗτοι ἀπὸ ἀπόψεως συνολικοῦ ἀριθμοῦ μεταξὺ τῶν ξένων ἐν Γερμανίᾳ ἀπασχολουμένων ἐργατῶν καταλαμβάνουν τὴν τρίτην θέσιν μετὰ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Γιουγκοσλάβους. Οὕτω κατὰ τὰ ἔτη 1968-1973 ἐξεπαιδεύθησαν ἐπαγγελματικῶς 14.162 Ἴταλοί, 12.733 Τούρκοι, 5.934 Ἑλληγες, 5.880 Ἴσπανοὶ καὶ 7.383 ἐτέρων ἐθνικοτήτων (Γιουγκοσλάβοι, Πορτογάλοι κ.ἄ.).

Ἐν συνόψει δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι τὸ θέμα τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐπιμορφώσεως τῶν ἀλλοδαπῶν ἐργατῶν ἐν Γερμανίᾳ κατέχει κυριαρχικὴν θέσιν μετὰ τὸ ὅλον τῶν ἄλλων, ἅτινα συνδέονται πρὸς τοὺς ὅρους ἐργασίας ἢ διαμονῆς ἐν Γερμανίᾳ, καθ' ὅσον ἐνταῦθα πρόκειται περὶ μονίμου ἀποκτήσεως ἐπαγγελματικῶν γνώσεων, βασικῆς προϋποθέσεως οὐχὶ μόνον διὰ τὴν ἀτομικὴν ἐπαγγελματικὴν ἀνοδὸν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνύψωσιν τῆς μεσαιᾶς τεχνολογικῆς στάθμης τῶν ἐν Γερμανίᾳ ἐργατῶν μας καθισταμένων οὕτως προσφοροτέρων διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας.

Εἶναι περιττὸν νὰ λεχθῆ ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐνισχύεται ἡ τάσις πρὸς ἀνάληψιν παραγωγικότερας ἐπαγγελματικῆς δραστηριότητος λόγῳ τῆς ἀποκτήσεως ἐν ταυτῷ ἐπαγγελματικῆς τινος συνειδήσεως καὶ ποιοτικῶς ἀνωτέρου ἐργασιακοῦ φρονήματος, ἀλλὰ καὶ καθίσταται εὐχερεστέρα ἡ κοινωνικὴ ἐπανενσωμάτωσις αὐτῶν μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν των εἰς τὴν Ἑλλάδα.